

PRAVIDLA A PODMÍNKY POSKYTOVÁNÍ SLUŽBY RANÉ PÉČE

„Raná péče je terénní služba, popřípadě doplněná ambulantní formou služby, poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Služba rané péče obsahuje tyto základní činnosti:

- a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- c) sociálně terapeutické činnosti,
- d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.“ (Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, § 54)

Raná péče pro Moravu a Slezsko poskytuje služby rodinám s dětmi se sluchovým nebo kombinovaným postižením na území šesti krajů Moravy a Slezska a je součástí komplexu služeb nestátní neziskové organizace **Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.** Cílem aktivit této obecně prospěšné společnosti je obhajovat a prosazovat zájmy dětí se sluchovým postižením a jejich rodin, přispívat k rozvoji péče o děti se sluchovým postižením, pomáhat dětem a jejich rodičům překonávat následky sluchového postižení, usilovat o integraci sluchově postižených do společnosti a zvyšovat informovanost odborné i laické veřejnosti o sluchovém postižení.

KDO SE MŮŽE STÁT UŽIVATELEM SLUŽBY RANÉ PÉČE PRO MORAVU A SLEZSKO

Službu Rané péče pro Moravu a Slezsko mohou využít rodiny s dětmi, které **splňují tato kritéria**:

- sluchové či kombinované postižení dítěte (včetně podezření),
- věk dítěte 0 – 7 let,
- bydliště na území Olomouckého, Moravskoslezského, Jihomoravského, Zlínského kraje, Kraje Vysočina a částečně na území Pardubického kraje.

Služba Raná péče pro Moravu a Slezsko Centra pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. může Smlouvu o poskytování služby rané péče uzavřít jen v případě **volné kapacity**.

PORADCE RANÉ PÉČE A JEHO ÚLOHA V RODINĚ

- Stanete-li se uživateli služby rané péče, budete mít přiděleného **svého poradce rané péče**, který Vás bude navštěvovat v pravidelných a předem dohodnutých intervalech. Budete znát číslo jeho mobilního telefonu i emailovou adresu a v případě potřeby ho můžete kontaktovat i v době mezi konzultacemi. Dle vzájemné dohody je pro konzultaci možné využít videohovor.
- Poradce rané péče je **odborník s vysokoškolským nebo vyšším odborným vzděláním** v oblasti speciální pedagogiky, psychologie nebo sociální práce, případně s další specializací (např. fyzioterapie). Kromě toho poradci absolvují akreditovaný rekvalifikační kurz, který je kvalifikuje pro práci v rané péči. Poradci prochází dalším „vzděláváním v rozsahu nejméně 24 hodin za kalendářní rok, kterým si obnovují, upevňují a doplňují svoji kvalifikaci.“ (viz Zákon č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, § 111).
- Konzultace probíhají v prvním půlroce služby **v intervalech 2 - 4 týdnů**, dále standardně v rozmezí **4 – 8 týdnů** podle potřeb rodičů a dítěte. Po nástupu dítěte do předškolního zařízení (v případě pravidelného docházení do mateřské školy nebo jiného zařízení) se intervaly konzultací prodlužují, maximálně do intervalu **12 týdnů**.
- Konzultace obvykle trvá **1,5 – 3 hodiny**. Minimální délka není stanovena, maximální ano.

- Prostřednictvím svého poradce můžete **konzultovat své problémy s dalšími spolupracujícími odborníky, případně ostatními členy pracovního týmu**. Pracovní tým se schází na pravidelných **kazuistických poradách a supervizích**, kde poradci konzultují svoji práci.
- Doplněním terénních konzultací mohou být i **ambulantní konzultace** v prostorách Rané péče pro Moravu a Slezsko v Olomouci.
- Pokud budete souběžně využívat **více služeb rané péče**, budou oba Vaši poradci spolu komunikovat a službu koordinovat. Podmínky jejich poskytování jsou obsahem společného **individuálního plánování** služby.

CO MŮŽETE PO SVÉM PORADCI ŽÁDAT

- 1. Podporu rodiny, pomoc jejího přirozeného fungování a zapojení všech členů včetně sourozenců, hledání možných zdrojů podpory v širším sociálním zázemí rodiny, a to zejména:**
 - **Psychickou podporu a aktivní naslouchání** v období po diagnostice postižení dítěte a v průběhu jeho výchovy v rodině.
 - **Vedení rozhovoru a poradenství**, podporu intuitivního rodičovství, otevírání nových témat.
 - **Podporu vztahů** se širší rodinou, sousedy, komunitou.
 - **Zprostředkování kontaktů** na další (tzv. referenční) rodiny a podporu svépomoci mezi rodinami dětí s podobným typem postižení.
 - **Informace a vzdělávání** v problematice daného typu postižení, **individuální plánování**. Zapůjčování odborné literatury a dalších médií.
 - Seznámení s možnostmi uplatnění **nároků na sociální pomoc** v souvislosti se zdravotním stavem dítěte, seznámení s činnostmi nadací a dalších nestátních subjektů podporujících osoby se sluchovým (zdravotním) postižením, pomoc při sestavování žádosti o finanční podporu.
 - Zprostředkování kontaktu na **jiná odborná pracoviště a specialisty** (logoped, foniatr, lektor znakového jazyka apod.).
 - **Doprovod** při návštěvách lékaře, zařízení nebo jednání s institucemi (v případě Vaší žádosti o tuto službu).
- 2. Podporu dítěte, jeho optimálního vývoje tak, aby se maximálně využilo jeho přirozených dovedností a rozvíjely se jeho schopnosti v oblastech, které jsou ztíženy sluchovým nebo kombinovaným postižením, a to zejména:**
 - Seznámení s aktuální nabídkou **kompenzačních (případně rehabilitačních) pomůcek** a se způsobem jejich získávání.
 - Poradenství týkající se užívání **sluchadel a kochleárních implantátů**. Průběžné sledování kompenzace sluchu.
 - **Posouzení vývoje dítěte**, návrh stimulačního programu včetně návrhu vhodných pomůcek v **Individuálním plánu služby**.
 - Zapůjčování navržených **pomůcek a hraček**.
 - **Funkční vyšetření sluchu** dítěte jako behaviorální metody měření reakcí dítěte na sluchové podněty a nácvik **vizuálně posílené audiometrie**.
 - Pravidelné **hodnocení pokroků dítěte** na základě využití Integrovaných vývojových škál a dalších dostupných metod zjišťování pokroků dítěte. Konzultaci **vývoje dítěte** s dalšími členy týmu.
 - Podpora **komunikace s dítětem**, seznámení s dalšími **komunikačními způsoby** (gesta, znaky, obrázky, zástupné předměty apod.). Doporučení aktuálně nejvhodnějšího způsobu komunikace.
 - Praktický **nácvik a ukázky činností** s dítětem v domácím prostředí, které vedou k jeho rozvoji.
 - Návrh možnosti **zařazení dítěte do předškolního zařízení**, aktivní účast při jeho vyhledávání.
 - Po zařazení dítěte do kolektivu spolupráci s dalšími příslušnými odborníky při jeho **adaptaci a sociálním začlenění** do kolektivu.

CO MŮŽEME ŽÁDAT PO VÁS

- Zajištění **vhodných pracovních podmínek** při terénní práci ve Vašem domácím prostředí (např. vypnout televizi, video, rádio a eliminovat všechny rušivé zvuky) pro maximální využití stanovené doby, protože je časový rozsah jednotlivých konzultací omezen.
- Ve vzájemné komunikaci mezi rodičem a poradcem rané péče **preferujeme vykání**.
- **Představení osob**, které nejsou běžně přítomné v domácnosti, a posouzení **vhodnosti jejich účasti na konzultaci** v rodině vzhledem k citlivosti údajů, které jsou během návštěvy poradenského pracovníka probírány.
- V případě potřeby umožnění poradci nahlédnout do **zdravotní dokumentace** Vašeho dítěte.
- Sdělení o souběhu **služeb rané péče jiným poskytovatelem**.
- Aktivní podílení na tvorbě a průběhu **Individuálního plánu** průběhu služby.
- Spolupráci při hodnocení služby vyplněním **Dotazníku spokojenosti se službou po roce** užívání služby rané péče.
- Vyplnění **Dotazníku spokojenosti při ukončení služby** rané péče.
- **Rádné omluvení**, pokud se konzultace nemůžete účastnit, potřebujete jí zrušit nebo přeložit.
- **Připravení zapůjčených pomůcek a hraček** k vrácení před příjezdem poradenského pracovníka (viz podmínky pro jejich půjčování a vrácení).

ZPŮSOB UKONČENÍ SLUŽBY RANÉ PÉČE

- **Naplněním cílů a poslání** služby rané péče.
- Dovršením 7 let věku dítěte.
- Na Vaši **žádost** (ústně či písemně) i bez udání důvodu.
- Opakovaným nedodržením podmínek **Smlouvy o poskytování služby rané péče** závažným způsobem (např. při **opakovaně nevhodném chování** k poradenskému pracovníkovi).
- V případě, že po dobu 6 měsíců nebylo využito nabídky služeb dle dohodnutého rozsahu.
- Spolupráce se ukončuje společným zhodnocením průběhu poskytování služby rané péče. Váš poradce vypracuje **Zprávu o průběhu poskytování služby rané péče**, která je vyhotovena ve dvou stejnopisech jak pro Vás, tak pro účely Rané péče pro Moravu a Slezsko. Po uplynutí archivační lhůty, tj. 10 let od ukončení služby rané péče, bude veškerá dokumentace uživatele služby skartována. Dalšímu pracovišti (např. speciálně pedagogickému centru, mateřské škole apod.) je možné závěrečnou zprávu poskytnout na základě Vaší žádosti.

CO BYSTE JEŠTĚ MĚLI VĚDĚT

- První konzultace má informativní charakter, zájemci o službu se dohodnou s odbornými pracovníky rané péče na předběžných cílech a potřebách, které budou předmětem poskytování služby rané péče ve stanoveném období.
- Po první konzultaci v domácnosti zájemci zašlou vyplněný **Vstupní dotazník**, na základě kterého jsou pozváni na **Vstupní konzultaci** na pracoviště Rané péče pro Moravu a Slezsko. Na této konzultaci se v širším týmu probere aktuální situace dítěte, očekávání a potřeby rodiny. Také se provede **funkční vyšetření sluchu** - orientační vyšetření reakcí dítěte na zvukové podněty.
- Na základě závěrů vstupní konzultace se poradce rané péče dohodne s rodinou na potřebách rodiny i dítěte a společně vypracují **Individuální plán služby rané péče** (IPRP), jehož platnost bývá obvykle jeden rok od podpisu. Služba dále postupuje v ročních obdobích, po jejichž uplynutí se vždy posoudí vývoj dítěte a posun za dané období (**Dotazník spokojenosti se službou po roce**). Závěrem společného zhodnocení ročního cyklu služby se domluví buď aktualizace Individuálního plánu, nebo ukončení poskytování služby (**Dotazník spokojenosti při ukončení služby**).
- Po podepsání Smlouvy je každé rodině s dítětem založen **Osobní list**, do kterého poradce průběžně zaznamenává informace, které jsou důležité pro poskytování rané péče. Z každé konzultace je

zároveň pořizován **Záznam z konzultace**. S veškerou dokumentací je nakládáno jako s důvěrným materiálem, tzn., že přístup k ní má pouze poradce rodiny, případně další odborní pracovníci organizace. Rodina může o nahlédnutí do dokumentace svého poradce požádat.

- Na vstupní konzultaci jsou rodiče požádáni o **Souhlas s poskytnutím informace o odebrání služeb rané péče** ošetřujícím foniatrovi a obci (městu), ve které rodina žije. Poskytnutí této informace je **anonymní**, tj. bez uvedení jména Vás a Vašeho dítěte či konkrétní adresy.
- Každá rodina dostane **fotografii poradce** a dozví se **znak pro jméno poradce**. Dítě tak podle předem ukázané fotografie bude vědět, kdo k němu přijede a nebude situaci zaskočeno.
- Do rodin, kde jsou rodiče neslyšící, dojíždí poradce, který ke komunikaci může využívat **znakový jazyk**. Rodiče si sami vyberou, jaký jazyk při konzultacích je pro ně přirozenější a přínosnější.
- Poskytování služeb rané péče je **bezplatné**.
- Konzultace se **domlouvají s dostatečným předstihem a jsou závazné**. Pokud se konzultace nemůže účastnit zákonný zástupce, je možné uskutečnit konzultaci s jiným členem rodiny, ale pouze **po předchozí telefonické dohodě** (nejdéle 24 hodin před konáním konzultace).
- Pokud potřebujete **zrušit nebo přeložit konzultaci, je třeba se telefonicky omluvit** (nejdéle 24 hodin před konáním konzultace). SMS zprávy v den konzultace nejsou považovány za řádnou omluvu. Při opakovaném nerespektování řádné omluvy z konzultace Vám budou **naúčtovány cestovní úhrady za výjezd** poradenského pracovníka.
- Raná péče pro Moravu a Slezsko disponuje **půjčovnou pomůcek a hraček**. Při konzultacích budete se způsoby využití zapůjčených pomůcek a hraček seznámeni tak, abyste je sami doma uvedenými způsoby se svým dítětem používali. Pomůcky a hračky k zapůjčení vybírá obvykle poradce na základě vlastního posouzení potřeb dítěte a Vašeho přání. Veškeré pomůcky a hračky jsou obvykle **zapůjčovány po dobu mezi jednotlivými konzultacemi**.
- K zapůjčeným pomůckám a hračkám je třeba se chovat dle podmínek pro jejich využívání. Zapůjčení stvrzujete svým podpisem, který Vás zavazuje předat pomůcky a hračky ve stejném stavu, v jakém jste si je zapůjčili. Pomůcky a hračky je třeba **připravit k vrácení před příjezdem poradenského pracovníka** (v případě potřeby omýt, zkompletovat všechny části apod.), aby se konzultace nezkracovala o jejich hledání a zkoušení funkčnosti. Převzetí pomůcek a hraček stvrzují rodiče svým podpisem ve **Výpůjčním listu pomůcek a hraček**, kde jsou uvedeny další podmínky pro jejich půjčování a vrácení. Výpůjční list je také součástí dokumentace služby.
- Služby rané péče jsou poskytovány dle **Metodik služby rané péče**, které obsahují principy a postupy vyplývající ze **Standardů rané péče**.
- V případě **nespokojenosti s poskytovanou službou** rané péče, nebo pokud máte **návrh na její zkvalitnění**, můžete podat stížnost, námět nebo připomínku a to Vy osobně nebo Vámi zvolený zástupce **ústně** (na konzultacích v rodině nebo v kanceláři služby), **telefonicky, emailem nebo poštou vedoucí služby** Mgr. Anně Kučerové, Ph.D. (739 642 677, kucerova@detskysluch.cz) **anonymně** (poštou nebo do schránky, která je umístěna v budově Centra pro dětský sluch Tamtam, o.p.s.). Nebudete-li s vyřízením stížnosti, námětu nebo připomínky spokojeni, **můžete se obrátit na ředitelku** Mgr. Janu Fenclovou (tel. 603 710 748, email: reditelka@detskysluch.cz). Nebudete-li nadále s vyřízením spokojeni, můžete se obrátit na Ministerstvo práce a sociálních věcí, Veřejného ochránce práv nebo Hlavní úřad Českého Helsinského výboru. Úplné znění vnitřního pravidla pro vyřizování stížností, námětů a připomínek si můžete vyžádat u svého poradce, nebo jej najdete spolu s dalšími dokumenty na webových stránkách Centra pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. (www.detskysluch.cz).

NABÍDKA DALŠÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH CENTREM PRO DĚTSKÝ SLUCH TAMTAM, O.P.S.

- **Odborné sociální poradenství.**

- **Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi** v Praze, Pardubicích a Ostravě (program pro rodiče s dětmi, besedy, přednášky, programy pro děti, poradenská činnost).
- **Informační, vzdělávací a kulturně osvětové činnosti** (výpůjčka a prodej literatury, zasílání elektronického měsíčníku a tištěného časopisu Dětský sluch (4x ročně), informační portál www.idetskysluch.cz, semináře, konference, kulturní akce pro širokou veřejnost).
- **Pobytová akce pro rodiny s dětmi se sluchovým postižením** je Centrem pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. organizována dle finančních a provozních podmínek zpravidla jednou ročně. Náklady na zajištění odborného programu hradí organizátor z dotací a projektů. Ubytování a stravu si hradí účastníci dle aktuálních cenových podmínek.

PODPISEM SMLOUVY O POSKYTOVÁNÍ SLUŽBY RANÉ PÉČE STVRZUJETE, ŽE JSTE ČETLI A SOUHLASÍTE S PRAVIDLY A PODMÍNKAMI PRO POSKYTOVÁNÍ SLUŽBY RANÉ PÉČE A ZAVAZUJETE SE K JEJICH DODRŽOVÁNÍ.